

**ANALIZA WYNIKÓW EGZAMINU GIMNAZJALNEGO Z ZAKRESU
PRZEDMIOTÓW HUMANISTYCZNYCH
- HISTORIA I WIEDZA O SPOŁECZEŃSTWIE
W ROKU SZKOLNYM 2015/2016**

W dniu 21.04.2015 roku został przeprowadzony egzamin gimnazjalny z historii i wiedzy o społeczeństwie. Do egzaminu przystąpiło 6 uczniów z klasy III. Pięciu uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim rozwiązywało zadania zawarte w arkuszu GH-H8-152. Arkusz zawierał 20 zadań zamkniętych różnego typu. Podstawę zadań stanowiły teksty źródłowe m.in.: teksty historyczne, ilustracje, mapa, tablica genealogiczna i taśma chronologiczna. Zadania zamieszczone w arkuszu były przyjazne uczniowi w formie i treści, w miarę możliwości odnosiły się do sytuacji życiowych. Teksty były krótkie, miały uproszczone słownictwo. Polecenia były proste, zrozumiałe dla ucznia. Za prawidłowe rozwiązanie wszystkich zadań zdający mógł uzyskać 32 punkty. Uczniowie naszej szkoły uzyskali następującą liczbę punktów: 31, 30, 28, 23, 22. Żaden z przystępujących do egzaminu nie uzyskał maksimum punktów. Test dla naszych uczniów z historii okazał się łatwy (wskaźnik łatwości wynosi 0.82) z wiedzy o społeczeństwie również łatwy (wskaźnik łatwości wynosi 0.86). Ogólnie test dla uczniów okazał się łatwy (wskaźnik łatwości wynosi – 0.83), podobnie jak egzamin w ubiegłym roku 2014 (wskaźnik łatwości wynosił – 0.86).

Z historii na 12 zadań tylko 2 były dla naszych uczniów umiarkowanie trudne. Chronologia historyczna dotycząca rozłamu w kościele zachodnim. Analiza i interpretacja historyczna dotycząca walk o utrzymanie niepodległości w ostatnich latach XVIII wieku.

Z wiedzy o społeczeństwie na 8 zadań jedno zadanie było umiarkowanie trudne, dotyczące rozumienia zasad gospodarki w skali państwa.

Wykaz sprawdzanych umiejętności:

Nr zadania	Wymagania ogólne(z podstawy programowej)	Wymagania szczegółowe (z podstawy programowej)	Wskaźnik łatwości w naszej szkole
1.	II. Analiza i interpretacja historyczna.	2. Cywilizacje Bliskiego Wschodu. Uczeń: 1) lokalizuje w czasie i przestrzeni cywilizacje starożytnej Mezopotamii [...].	0.80 Łatwe
2.	I. Chronologia historyczna. II. Analiza i interpretacja historyczna.	5. Cywilizacja rzymska. Uczeń: 1) umiejscawia w czasie i charakteryzuje system sprawowania władzy [...] w Rzymie republikańskim i cesarstwie.	1.00 Bardzo łatwe
3.	II. Analiza i interpretacja historyczna.	11. Społeczeństwo średniowiecznej Europy. Uczeń: 3) charakteryzuje funkcje gospodarcze [...] i kulturowe	0.90 Bardzo łatwe

		miast w średniowieczu.	
4.	II. Analiza i interpretacja historyczna.	13. Polska pierwszych Piastów. Uczeń: 1) sytuje w czasie i przestrzeni państwo pierwszych Piastów.	1.00 Bardzo łatwe
5.	I. Chronologia historyczna.	18. Rozłam w Kościele zachodnim. Uczeń: 2) opisuje cele i charakteryzuje działalność Marcina Lutera[...]; 3) wyjaśnia cele zwołania soboru trydenckiego. 20. Społeczeństwo i ustrój Rzeczypospolitej Obojga Narodów. Uczeń: 2) wyjaśnia okoliczności uchwalenia oraz główne założenia konfederacji warszawskiej [...].	0.60 Umiarkowanie trudne
6.	I. Chronologia historyczna.	19. Polska i Litwa w czasach ostatnich Jagiellonów. Uczeń: 2) przedstawia okoliczności zawarcia unii realnej pomiędzy Polską a Litwą [...].	0.80 Łatwe
7.	II. Analiza i interpretacja historyczna.	20. Społeczeństwo i ustrój Rzeczypospolitej Obojga Narodów. Uczeń: 3) przedstawia zasady wolnej elekcji,	0.80 Łatwe
8.	II. Analiza i interpretacja historyczna.	22. Formy państwa nowożytnego. Uczeń: 1) charakteryzuje, na przykładzie Francji Ludwika XIV, ustrój monarchii absolutnej.	0.80 Łatwe
9.	II. Analiza i interpretacja historyczna.	23. Europa w XVIII wieku. Uczeń: 1) wymienia idee oświecenia i rozpoznaje je w architekturze i sztuce.	1.00 Bardzo łatwe
10.	I. Chronologia historyczna. II. Analiza i interpretacja historyczna.	25. Bunt poddanych – wojna o niepodległość Stanów Zjednoczonych.	0.70 Łatwe

		Uczeń: 1) przedstawia przyczyny i następstwa wojny o niepodległość.	
11.	II. Analiza i interpretacja historyczna.	27. Walka o utrzymanie niepodległości w ostatnich latach XVIII wieku. Uczeń: 1) sytuuje w czasie [...] II [...] rozbiór Rzeczypospolitej i wskazuje na mapie zmiany terytorialne po [...] rozbiorze.	0.60 Umiarkowanie trudne
12.	II. Analiza i interpretacja historyczna.	37. I wojna światowa i jej skutki. Uczeń: 2) charakteryzuje specyfikę działań wojennych, ze szczególnym uwzględnieniem nowych środków technicznych.	1.00 Bardzo łatwe
13.	V. Znajomość podstaw ustroju Rzeczypospolitej Polskiej.	12. System wyborczy i partyjny. Uczeń: 1) wyjaśnia jak przeprowadzane są w Polsce wybory prezydenckie [...].	0.90 Bardzo łatwe
14.	V. Znajomość podstaw ustroju Rzeczypospolitej Polskiej.	14. Władza wykonawcza. Uczeń: 3) wymienia zadania administracji rządowej i podaje przykłady ich działań.	0.80 Łatwe
15.	I. Wykorzystanie i tworzenie informacji.	6. Środki masowego przekazu. Uczeń: 4. [...] odczytuje i interpretuje wyniki wybranego sondażu opinii publicznej.	1.00 Bardzo łatwe
16.	VI. Rozumienie zasad gospodarki rynkowej.	26. Gospodarstwo domowe. Uczeń: 4) wyjaśnia, jakie prawa mają konsumenci i jak mogą ich dochodzić.	1.00 Bardzo łatwe
17.	VI. Rozumienie zasad gospodarki rynkowej.	29. Przedsiębiorstwo i działalność gospodarcza. Uczeń: 4. [...] wyjaśnia, czemu służą ubezpieczenia społeczne i zdrowotne.	0.80 Łatwe
18.	VI. Rozumienie zasad gospodarki rynkowej.	28. Gospodarka w skali państwa. Uczeń:	0.60 Umiarkowanie trudne

		2). [...] wyjaśnia, co to jest budżet państwa.	
19.	VI. Rozumienie zasad gospodarki rynkowej.	28. Gospodarka w skali państwa. Uczeń: 1) wyjaśnia terminy: [...] inflacja.	0.80 Łatwe
20.	VI. Rozumienie zasad gospodarki rynkowej.	27. Pieniądz i banki. Uczeń: 1) przedstawia na przykładach funkcje i formy pieniądza w gospodarce rynkowej.	0.80 Łatwe

Wnioski do dalszej pracy:

- sytuować w czasie wydarzenia dotyczące rozłamu w kościele zachodnim, społeczeństwa i ustroju Rzeczypospolitej Obojga Narodów,
- doskonalić umiejętność analizowania map historycznych ze szczególnym zwróceniem uwagi na warstwę informacyjną dotyczącą sytuowania w czasie II rozbioru Rzeczypospolitej i wskazania na mapie zmiany terytorialnej po rozbiorze,
- doskonalić rozumienie zasad gospodarki w skali państwa.

Propozycja podjętych działań dydaktycznych:

Zwiększyć liczbę ćwiczeń dotyczących sytuowania wydarzeń w czasie i analizowania map historycznych.

Ćwiczyć umiejętności integrowania informacji z różnych źródeł jednocześnie źródła pisane, mapa, tablica genealogiczna, źródła ikonograficzne.

Jeden uczeń pisał test (GH-H2-152), dla uczniów z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera zgodnie z zaleceniami specjalistów zadania dostosowano pod względem graficznym. Test dla ucznia z historii okazał się łatwy (wskaźnik łatwości wynosi 0.76) z wiedzy o społeczeństwie umiarkowanie trudny (wskaźnik łatwości wynosi 0.66). Ogólnie test dla ucznia okazał się łatwy (wskaźnik łatwości wynosi – 0.75), podobny wynik uzyskał uczeń na próbnym egzaminie w dniu 13 stycznia 2015 roku.

Wykaz sprawdzanych umiejętności:

Nr zadania	Wymagania ogólne(z podstawy programowej)	Wymagania szczegółowe (z podstawy programowej)	Wskaźnik łatwości w naszej szkole
1.	II. Analiza i interpretacja historyczna.	2. Cywilizacje Bliskiego Wschodu. Uczeń: 1) lokalizuje w czasie i przestrzeni cywilizacje starożytnej Mezopotamii; 3) wyjaśnia znaczenie pisma i prawa w procesie powstawania	1.00 Bardzo łatwe

		państw.	
2.	II. Analiza i interpretacja historyczna.	4. Cywilizacja grecka. Uczeń: 3) charakteryzuje czynniki integrujące starożytnych Greków - [...] igrzyska olimpijskie.	1.00 Bardzo łatwe
3.	I. Chronologia historyczna. II. Analiza i interpretacja historyczna.	6. Dziedzictwo antyku. Uczeń: 1) charakteryzuje najważniejsze osiągnięcia kultury materialnej[...] antycznego świata w różnych dziedzinach: [...] architekturze. 10. Bizancjum i Kościół wschodni. Uczeń: 2) [...] rozpoznaje osiągnięcia kultury bizantyjskiej ([...] architektura, sztuka).	1.00 Bardzo łatwe
4.	I. Chronologia historyczna.	3. Starożytny Izrael. Uczeń: 1) charakteryzuje podstawowe symbole i główne zasady judaizmu. 7. Chrześcijaństwo. Uczeń: 1) umiejscawia w czasie i przestrzeni narodziny[...] chrześcijaństwa. 8. Arabowie i świat islamski. Uczeń: 2) opisuje podstawowe zasady i symbole islamu.	1.00 Bardzo łatwe
5.	II. Analiza i interpretacja historyczna.	11. Społeczeństwo średniowiecznej Europy. Uczeń: 1) rozpoznaje typowe instytucje systemu lennego	0.00 Bardzo trudne
6.	I. Chronologia historyczna.	11. Społeczeństwo średniowiecznej Europy. Uczeń: 1) rozpoznaje typowe instytucje systemu lennego	1.00 Bardzo łatwe
7.	II. Analiza i interpretacja historyczna. III. Tworzenie narracji historycznej.	13. Polska pierwszych Piastów. Uczeń: 1) sytuuje w czasie i przestrzeni państwo pierwszych Piastów; 4) docenia dokonania	1.00 Bardzo łatwe

		pierwszych Piastów w dziedzinie polityki [...] .	
8.	I. Chronologia historyczna. II. Analiza i interpretacja historyczna.	14. Polska dzielnicowa i zjednoczona. Uczeń: 1) sytuuje w czasie i przestrzeni Polskę okresu rozbitcia dzielnicowego.	1.00 Bardzo łatwe
9.	II. Analiza i interpretacja historyczna.	16. Wielkie odkrycia geograficzne. Uczeń: 2) określa wpływ odkryć geograficznych na życie społeczno – gospodarcze i kulturowe Europy [...] .	1.00 Bardzo łatwe
10.	I. Chronologia historyczna. II. Analiza i interpretacja historyczna.	17. Humanizm i renesans. Uczeń: 2) charakteryzuje największe osiągnięcia [...] Mikołaja Kopernika [...].	1.00 Bardzo łatwe
11.	II. Analiza i interpretacja historyczna.	20. Społeczeństwo i ustrój Rzeczypospolitej Obojga Narodów. Uczeń: 2) wyjaśnia okoliczności uchwalenia oraz główne założenia [...] artykułów henrykowskich.	1.00 Bardzo łatwe
12.	II. Analiza i interpretacja historyczna.	22. Formy państwa nowożytnego. Uczeń: 1) charakteryzuje na przykładzie Francji Ludwika XIV, ustrój monarchii absolutnej; 2) wymienia, odwołując się do przykładu Anglii, główne cechy monarchii parlamentarnej.	0.60 Umiarkowanie trudne
13.	II. Analiza i interpretacja historyczna.	23. Europa w XVIII wieku. Uczeń: 1) wymienia idee oświecenia i rozpoznaje je w [...] architekturze i sztuce.	1.00 Bardzo łatwe
14.	II. Analiza i interpretacja historyczna.	27. Walka o utrzymanie niepodległości w ostatnich latach XVIII wieku. Uczeń: 1) sytuuje w czasie I, II, III rozbiór Rzeczypospolitej i	1.00 Bardzo łatwe

		wskazuje na mapie zmiany terytorialne po każdym rozbiore.	
15.	II. Analiza i interpretacja historyczna.	27. Walka o utrzymanie niepodległości w ostatnich latach XVIII wieku. Uczeń: 1) sytuuje w czasie I[...]rozbiór Rzeczypospolitej i wskazuje na mapie zmiany terytorialne po [...] rozbiore.	1.00 Bardzo łatwe
16.	II. Analiza i interpretacja historyczna.	28. Rewolucja francuska. Uczeń: 3) opisuje główne zasady ideowe rewolucji francuskiej zawarte w Deklaracji Praw Człowieka i Obywatela. 29. Epoka napoleońska. Uczeń: 1) opisuje zmiany w Europie w okresie napoleońskim w zakresie stosunków społeczno – gospodarczych i politycznych.	1.00 Bardzo łatwe
17.	II. Analiza i interpretacja historyczna.	33. Ziemie polskie po kongresie wiedeńskim. Uczeń: 1) wskazuje na mapie nowy układ granic państw zaborczych na ziemiach polskich po kongresie wiedeńskim.	0.00 Bardzo trudne
18.	II. Analiza i interpretacja historyczna. III. Tworzenie narracji historycznej.	34. Społeczeństwo dawnej Rzeczypospolitej w okresie powstań narodowych. Uczeń: 1) sytuuje w czasie i przestrzeni[...] powstanie styczniowe; 2) przedstawia przyczyny oraz [...] przebieg [...] powstań narodowych.	0.60 Umiarkowanie trudne
19.	II. Analiza i interpretacja historyczna.	32. Europa i świat w XIX w. Uczeń: 1) opisuje przyczyny[...] wojny secesyjnej w Stanach Zjednoczonych.	0.00 Bardzo trudne
20.	II. Analiza i interpretacja historyczna.	39. Sprawa polska w I wojnie światowej.	0.00 Bardzo

		Uczeń: 2) ocenia wysiłek zbrojny Polaków.	trudne
21.	V. Znajomość podstaw ustroju Rzeczypospolitej Polskiej.	11. Rzeczpospolita Polska jako demokracja konstytucyjna. Uczeń: 2) omawia najważniejsze zasady ustroju Polski - [...] podział władzy[...].	0.00 Bardzo trudne
22.	IV. Znajomość zasad i procedur demokracji.	11. Rzeczpospolita Polska jako demokracja konstytucyjna. Uczeń: 3) korzystając z Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej omawia podstawowe prawa i wolności w niej zawarte.	1.00 Bardzo łatwe
23.	I Wykorzystanie i tworzenie informacji.	20. Integracja europejska. Uczeń: 2) wyjaśnia czym zajmują się najważniejsze instytucje Unii Europejskiej - [...] Parlament Europejski [...].	0.00 Bardzo trudne
24.	V. Znajomość podstaw ustroju Rzeczypospolitej Polskiej.	17. Gmina jako wspólnota mieszkańców. Uczeń: 2) wymienia najważniejsze zadania samorządu gminnego [...].	1.00 Bardzo łatwe
25.	I Wykorzystanie i tworzenie informacji.	21. Polska w Unii Europejskiej. Uczeń: 3) formułuje i uzasadnia własne zdanie na temat korzyści, jakie niesie ze sobą członkostwo w Unii Europejskiej, odwołując się do przykładów z własnego otoczenia i całego kraju.	1.00 Bardzo łatwe

Wnioski do dalszej pracy:

- doskonalić rozpoznawanie typowych instytucji systemu lennego,
- doskonalić umiejętność analizowania map historycznych ze szczególnym zwróceniem uwagi na warstwę informacyjną dotyczącą sytuowania układu granic państw zaborczych na ziemiach polskich po kongresie wiedeńskim,
- doskonalić opisywanie przyczyn wojny secesyjnej w Stanach Zjednoczonych,
- doskonalić ocenianie wysiłku zbrojnego Polaków w czasie I wojny światowej,
- doskonalić znajomość podstaw ustroju Rzeczypospolitej Polskiej,

- doskonalić umiejętność : analizowania i interpretacji tekstów źródłowych, wykorzystania i tworzenia informacji dotyczących integracji europejskiej,

Propozycja podjętych działań dydaktycznych:

Zwiększyć liczbę ćwiczeń dotyczących analizowania map historycznych.

Doskonalić umiejętność analizowania tekstów źródłowych ze szczególnym zwróceniem uwagi na warstwę informacyjną, wyjaśniającą i oceniającą,

Ćwiczyć umiejętności integrowania informacji z różnych źródeł jednocześnie : źródła pisane, mapa, tablica genealogiczna, źródła ikonograficzne.